

Läggningssanvisning

FLYTANDE LÄGGNING – 8,5, 12 OCH 14 MM

TRÄGOLV

Förutsättningar

Flytande läggning innebär att trägolvet ej ska förankras (dvs. vare sig spikas eller limmas) i underlaget. Underlaget ska vara plant, fast, torrt och rent samt uppfylla krav enligt gällande Hus AMA.

Den relativa luftfuktigheten (RF) ska ligga i intervallet 30–60 % och temperaturen vara minst 18°C före, under och efter installationen. Där byggfukt förekommer bör därför lokalen värmas upp och vädras i god tid före läggning, så att rätt inomhusklimat uppnås.

För lagring av lamellparkett från Tarkett gäller samma klimatförhållanden som beskrivits ovan och ej direkt-på/mot betong. Förpackningarna ska ej brytas förrän i omedelbar anslutning till läggningen.

Verktyg

Utöver traditionella verktyg som hammare, fogsvars, stick- eller cirkelsåg, tumstock, vinkelhake, penna, borrh och stämjärn, rekommenderas Tarktool och Tarkett slagkloss (behövs ej för Combiloc). Slagklossen används för att skona brädkanterna vid sammanslagningen. Använd aldrig en avkapad brädbit som slagkloss, då blir brädans kanter flisiga. Tarktool, Tarketts slagjärn, förenklar arbetet med att få ned den sista brädraden. Används stick eller cirkelsåg ska brädan vändas och sågas från baksidan. Används vanlig fogsvars sågas brädan från ovansidan.

Fuktisolering

En ångspärr ska alltid appliceras då fukt kan misstänkas förekomma i undergolvet, dessutom alltid när undergolvet är betongplatta på mark, lättbetongbjälklag, golv över fuktiga och varma utrymmen (tvättstuga, pannrum etc.), golv med ingjutna eller friliggande värmeslingor samt på bjälklag över kryputrymme. Ångspärren ska bestå av en åldersbeständig polyetenfolie (min. tjocklek 0,20 mm) alt. kombinerad ångspärr/cellofoam typ Tarkoflex eller Tuplex med åldersbeständighet och ånggenomgångsmotstånd enligt Hus AMA:s krav.

Ångspärren skall läggas omlott min. 200 mm. För Tarkoflex Light gäller dock 70 mm (förtejpat överlapp).

Vid extrema fuktförhållanden rekommenderas ett ventilerat fuktskydd typ "Blå Platon". Detta kan då även kombineras med mekanisk ventilation.

Vid läggning av lamellparkett tunnare än 14 mm på denna typ av underlag ska först en tryckfördelande skiva (t ex masonit, plywood eller spånskiva, min 6 mm tjocklek) samt mellanlägg av grålumpapp installeras ovanpå fuktskyddet.

Planera läggningen

Lägningsriktning

Om rummet är någorlunda kvadratisk bör brädornas längdriktning ligga parallellt med infallande ljus. I långsmala utrymmen är det lämpligast att lägga brädorna i rummets längdriktning, beroende på träets rörelse (se nedan under avsnittet RÖRELSEFOG).

Mät upp rummet. Om sista brädraden blir smalare än 5 cm eller om väggen är krokig, bör första brädraden kapas.

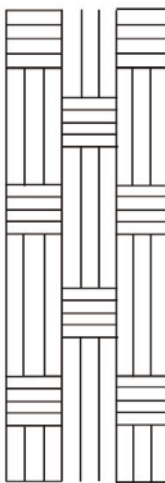
Läggning av plank

På plank består slitskiktet av ett enda stort trästycke. Färgskillnader mellan brädorna förekommer och även mindre skillnad mellan närliggande bräders färgnyans kan upplevas störande. Därför bör plankgolv "sorteras" vid installationen. Öppna flera paket och lägg med mjuka färgövergångar. Då undviks att golvet ljusaste bräda hamnar intill golvet mörkaste.

Läggning av rutbräda

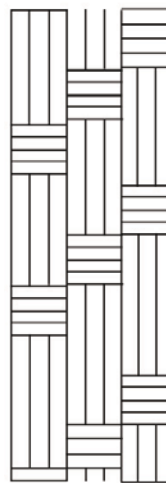
Rutbrädan ska alltid läggas i s.k. holländskt mönster (se figur 1) och aldrig med tvärplint hörn mot hörn (se figur 2 – fel)

RÄTT

Figur 1

FEL

Figur 2

Rörelsefog

Trä är ett levande material, vilket gör att ett trägolv som lagts flytande trots lamellkonstruktionen kommer att röra sig lite (svälla resp. krympa) beroende av hur inomhusklimatet förändras under året.

Lämna därför ett mellanrum (s.k. rörelsefog) på minst 1,5 mm per breddmeter golv, minimum 8–10 mm, mellan golv och vägg runt hela rummet. Detsamma gäller även vid trösklar, rör, trappor, pelare, anslutningar till spiselhällar, stengolv etc. Rörelsefogen (= mellanrummet) döljs med en list eller sockel.

Maximal läggningssyta

”Rena” (rektangulära) ytor kan normalt beläggas i en sammanhängande yta upp till 250 m². Max golvbredd är dock 12 m. Större ytor kräver uppdelning med rörelsefog.

OBS i korridorer ska brädorna alltid läggas i korridorrens längdriktning!

Allmänt

Mer komplicerade ytor, t.ex. där en korridor ska läggas sammanhängande med rum på bägge sidor eller rum i fil med dörröppning eller valv mellan, kan dock golvet ”hänga upp sig” vid betydligt mindre ytor än vad som angivits ovan. I sådana fall rekommenderas att lägga golven i flera, av varann oberoende, kvadrater/rektanglar med rörelsefogar emellan. Om det krävs att samtliga ytor ska läggas sammanhängande, utan fogar, kan lamellbrädor limmas ned mot undergolvet (se separat anvisning). Detta är en metod som minimerar rörelser i trägolvet och skall även användas vid mönsterläggning – där brädor läggs i olika riktningar – eller då andra orsaker finns som medför olikformade rörelser i golvet.

Vid nedlimning rekommenderas golv med vinkellås.

Vid mönsterläggning skall produkt med traditionell fog användas eftersom ny spont efter ev. kapning lätt går att tillverka på plats.

Sammanfogning av bräder

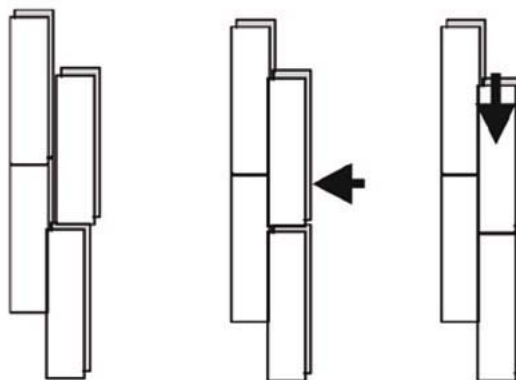
Traditionell fog

Brädor med traditionell fog skall punktlimmas, dvs. en riklig limsträng, ca 10 cm lång, läggs i brädans notspår med en halvmeters mellanrum. Vid stora, >7–8 m bredd, och/eller hårt trafikerade golvytor samt vid golvvärme rekommenderas s.k. tät punktlimning, ca 20 cm långa fylliga limsträngar med 20 cm mellanrum. Kortändar ska alltid limmas hela vägen, både på stora och små golv. Använd Tarkett Lim D3.

Vinkellås

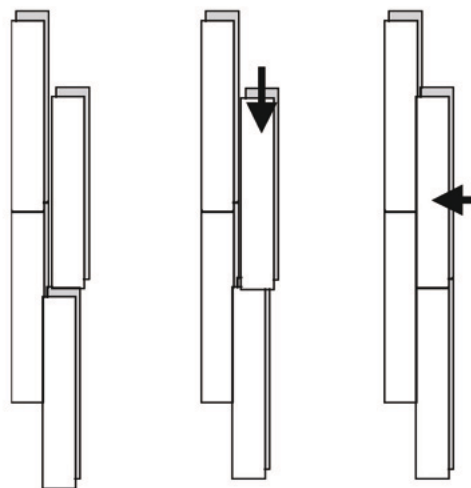
Vid sammanslagningen är det viktigt att man använder Tarkett slagkloss så att inte sponten skadas. Slå med hammare mot slagklossen, gärna en tung hammare då det är bättre med ett hårt slag än många små. För enklaste montering – följ ordningen nedan:

* Ultraloc med mellanmaterial av HDF slå först samman långsidan och därefter kortändan (figur 1)

Figur 1

* Ultraloc med mellanmaterial av ribb. Slå först samman kortändan och därefter långsidan. (figur 2)

Figur 2

T-lock och Combilock

Ett s.k. vik-in-system, där bräderna sammanfogas genom att trycka in, vika-ner i föregående brädrads profil. Varken slagkloss eller hammare ska användas.

Olika typer av undergolv

Källargolv eller betonggolv

Spackla ev. ojämnheter. Lagg ut erforderlig ångspärr (se avsnittet FUKTISOLERING ovan) + mellanlägg enligt tabellen nedan:

	8,5–12 mm	14–20 mm
Alt. 1	PE-folie + Korksmulepapp 2 mm Tarkofoam	PE-folie + Korkparkolag/ 3 mm Cellfoam
Alt. 2	Tarkoflex Light/ Tuplex	Tarkoflex/Tuplex

Gamla trägolv

Kontrollera att undergolvet är fast, plant, fritt från röta och knarr. Större ojämnheter spacklas eller slipas bort. Mindre enstaka ojämnheter fylls ut med grålump-papp. Som mellanlägg används sedan grålump-papp. De nya golvbrädorna läggs vinkelrätt mot de gamla.

Spånskiva

I stort sett som föregående. Dock ej spikningsbart. Bräddriktning enligt avsnittet PLANERA LÄGGNINGEN.

Hårda eller mjuka mattor

Trägolv kan läggas direkt på plastgolv, linoleumgolv, nålfilt och tunna tätöglade heltäckningsmattor. Använd grålump-papp eller cellfoam som mellanlägg vid linoleum och "hårda" plastgolv. Rådgör med din golvhandlare.

EPS, cellplast

14 mm trägolv

Kan läggas på cellplastisolering som har en tryckhållfasthet (min 150 kN/m²). Skivorna läggs i förband och tvärs lamellbrädans längdriktning. Eventuell ångspärr läggs under EPS skiva eller cellplast. Grålump-papp används som mellanmaterial på EPS skiva/cellplast.

Tunnare än 14 mm trägolv

På cellplasten skall först en tryckfördelande skiva läggas (t ex masonit, plywood eller spånskiva, min 6 mm tjocklek).

Eventuell ångspärr läggs under EPS skiva eller cellplast. Grålump-papp används som mellanmaterial på tryckfördelandeskiva.

Golvvärme

Värmesystemet skall vara utformat så att det ger en jämn värme över hela golvytan och aldrig överstiger 27°C på någon del av denna. Gäller även under mattor, skåp osv. För att uppnå detta krävs ett självbegränsande elektriskt eller rätt utformat vattenburet golvvärme-system. Ångspärr skall alltid appliceras vid golvvärme. Bräder med traditionell fog skall limmas med s.k. tät punktlimning. När värmen passerar genom trägolvet så torkar detta mer än normalt, varvid springor kan uppstå under uppvärmningsperioden. Bok och Lönn har särskilt stora fuktrörelser varför vi avråder från att använda dessa träslag i kombination med golvvärme. Observera begränsningar vad gäller max ytor.

Skyddstäckning

Efter läggning och ev. installationsbehandling skall trägolvet skyddstäckas om det finns risk för gångtrafik eller nedsmutsning innan golvet skall tas i bruk. Skydds-materialet ska kunna släppa igenom fukt och får inte missfärga den färdiga golvytan. Ev. skyddstejp får inte fästas direkt mot parkettytan.

Felaktigt material

Alla delar av detta trägolv har kontinuerligt kontrollerats genom hela produktionsprocessen. Själva golvytan har genomgått speciell kontroll och har kvalitetsbestämts enligt våra specifikationer. Om du trots allt skulle upptäcka en bräda som inte matchar övriga brädor, ber vi dig att inte installera den. Vi ansvarar bara för kostnaden för den felaktiga brädan. Efter kontroll ersätter vi felaktigt material. Notera att om en felaktig bräda installeras kan inte Tarkett göras ansvarig för slutresultatet.

Underhåll

Se separata anvisningar (enklast via www.tarkett.se). För mer information se Tarketts hemsida www.tarkett.se

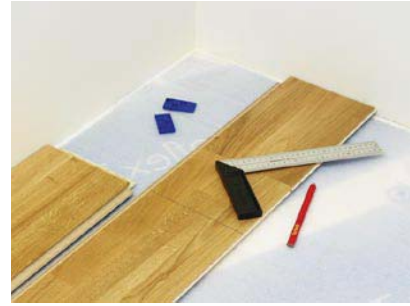
COMBILOC OCH T-LOCK

1. Innan läggningen av första raden påbörjas ska först den utskjutande träprofilen på brädans notsida sägas bort.

2. Lägg ut första brädraden. Börja med notsidan mot väggen och arbeta åt höger. Nästa bräda viks ned i kortändan tills den glider ned i sitt rätta läge. Tryck ned ett kilpar för rörelsefog.

3. Vid slutet av raden, vänd sista brädan så att fjäder ligger mot fjäder. Skjut kortändan tätt mot väggen. Markera kapsnittet med en penna 8–10 mm från föregående brädas kortända, så får du en rörelsefog när den avkapade brädan sedan viks på plats.

4. Börja andra brädraden med resten av den kapade brädan. Se dock till att tvärskarvarna på den intilliggande raden överlappas med minst 50 cm, (<1200 mm långa bräder minst 30 cm). Fortsätt likadant med följande brädrader.

5. Lägg golvbrädan på plats i nospåret, utan att pressa ned den. Nästa bräda viks först ned på kortändan. Skjut därefter på brädan tills långsidan ligger på plats i nospåret. Fortsätt på samma sätt med nästa bräda tills hela raden är lagd. Tips: Vid långa brädrader är det svårt att ha kilarna monterade redan efter första raden. Vänta därför till dess att 4–5 rader lagts, använd Tarktool och skjutdet lagda flaket en bit från väggen, och montera kilarna.

6. Ett annat tips för en effektiv och snabb läggning är att lägga ut hela brädraden ovanpå föregående rad. Fixera tvärskarvarna med avkapade brädbitar, innan hela raden lyfts på plats och vikes ned.

7. Sista brädraden behöver oftast kapas på längden. Lägg då sista brädan med fjädern, mät ut erforderligt avstånd till vägg, inklusive rörelsefog. Om brädan ej behöver kapas på längden, ska ändå den utskjutande HDF-listen kapas bort (för att ge rörelseutrymme åt golvet). Såga, och vik ner den sista brädraden.

8. Om utrymme saknas för att kunna vika ner sista brädan, kan den istället skjutas in från sidan. För att kunna göra detta, måste först fjädern på näst sista brädraden göras rak. Använd t ex ett stämjärn och skär av den del som ligger som en kulle längst ut på fjädern.

9. Lägg en tunn sträng av Tarketts lim D3 på den modifierade fjäderns ovansida. Slå därefter in den sista brädan med hjälp av Tarktool slagjärn.

10. Om brädans långsida möter ett rör: borra hål som har minst 16 mm större diameter än själva röret. Rörelsefog finns nu även runt röret. Markera med en penna där du ska såga. Såga av den bit som ska sitta bakom röret, närmast väggen. Snedsåga så som visas på bilden. Om röret är beläget vid golvet kortsida, kapas brädan i 90° vinkel rakt genom hålen.

11. Slå brädan på plats, limma fast den lösa biten, kila mot vägg och täck med rörmanschetter.

12. Dörrfoder kan man ta av och flytta upp men det är oftast enklare att såga av dem. Använd en lös golvbräda som höjdmall och såga fodret med en fintandad såg. Skjut in golvet under fodret. Se till att golvet inte kläms mellan underlaget och fod. Komplettera med Tarketts lister.